

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum V. Decretalium, Per Quadraginta, Et Unum Titulos Distributum,
In quo agitur De Judicio criminali, exponendo primùm actiones in eo
judicio instituendas, & suscipiendas, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1709

Pars IV. De interdicto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73064)

PARS IV.

De interdicto.

Interdictum non minus, quam suspensio, infligitur quandoque ut poena medicinalis, & sic erit censura; quandoque vero solum in vindictam delicti praeteriti, & hac ratione est pura poena: Regula vero dignoscendi, quando fertur, ut pura poena, quando ut censura, est ferè eadem, quam dedimus de suspensione supr. à n. 2050. Quae interdicta, tanquam poena medicinali communia sunt cum aliis censuris, quae talibus, petenda erunt ex dictis: nunc ea tantum, quae ipsi propria sunt.

ARTICULUS I.

Quid, & quotuplex sit interdictum?

2104 AD 1. R. quod sit censura Ecclesiastica, Christianum hominem privans divinis officiis, Sacramentorum usu, & sepulturâ sacrâ, prout hæc ad divinum cultum, hominemque tendunt; ita P. Stephanus Bauny tr. 9. hinc q. 1. ubi not. 1. usum divinatorum considerari posse 1. ut est actus ex potestate, quem habet ipsum exercens, & sic eo privat suspensio, non autem interdictum. Hinc suspensio privat usum sed solum activo, interdictum autem etiam passivo, ut notat Pellizarius in Manual. regul. tr. 7. c. 4. S. 1. deinde considerari posse, ut est quaedam communicatio cum fidelibus, & sic eo privat excommunicatio 3. in quantum per communem usum talium rerum cultus DEI promovetur, & sic eo privat interdictum, ut notat Bauny loc. cit. Ex quo vides, quomodo hæc tres censuræ in particulari differant, quamvis plures sint differentiae, quae innotescunt ex dicendis, tum hic in seq. tum. n. 2300.

2105 Ad 2. R. interdictum esse triplex; aliud enim est *personale*, quod immediate afficit personam, ei prohibendo usum divinatorum in omni loco; aliud *locale*, quod immediate afficit locum, & personas mediatè, scilicet ratione loci, in quo ipsis prohibetur celebrare divina; aliud ex utroque *mixtum*, quo indivisibiliter & locus & personae interdicuntur; ita Gaspar Hurtado tract. de interdicto, diffic. 2.

2106 Not. autem, tam personale, quam locale interdictum, iterum dupliciter dividi, scilicet in *generale*, & *speciale*. Interdictum

Tom. V.

personale generale est, quo interdicuntur una comunitas hominum, quae constituit unum corpus, ut populus, exercitus, imò & collegium in populo contentum. Hoc afficiuntur omnes personae talis communitatis, non secundum se, sed quasi membra ejus, & quamdiu sunt membra. Hinc si designat aliquis esse membrum talis communitatis, interdicta, desinit etiam esse interdictus, nisi persona culpabilis sit, nam tum etiam afficitur interdicto speciali; sic Hurtado loc. cit. n. 3. Si autem petas, an interdictum generale personale privet personas talis communitatis actionibus cuilibet propriis, vel tantum propriis communitati, sicut dum suspenditur tota civitas? respondet Hurtado nullam actionem, quae privat interdictum, esse actionem propriam communitati, quae tali; omnes enim sunt actiones personarum singularium, hinc affirmandum censet de primis actionibus; Sed dici posset, alias esse actiones, quas exercent communi nomine; alias, quas non communi, sed suo privato: id quod colligitur ex c. *si sententia*, 16. de sent. excom. in 6. ibi: cum divino auditio, & Sacramentorum perceptio populo, ut *universis*, non competant. Interdictum autem *personale speciale* est, quando interdicuntur una, vel plures personae secundum se; sed non ut faciunt unam communitatem; Sic P. Bauny cit. q. 1. in fine.

Interdictum *locale generale* est, cum interdicuntur locus aliquis complectens sub se alia loca particularia, idque cum aliqua latitudine, ut Regnum, Provincia, civitas, Parochia, sumpta pro districtu toto Parochiali. Interdictum autem *locale speciale* est, quo interdicuntur locus specialis v. g. hæc Ecclesia, vel hæc Ecclesia, scilicet in suppositione distributiva, quae singulares sunt, ut colligitur ex c. *Cum in partibus*, 17. de verborum significatione. Nam cum in partibus sæpe contrigisset, diversa loca interdicto supponi, & dubitaretur, an generale, vel particulare dici debeat? & illi, qui ab Ecclesia Romana decorari privilegio meruerunt, videlicet, ut cum generale interdictum terræ fuerit, liceat eis januis clausis, non pulsatis campanis, exclusis excommunicatis & interdictis, suppressâ voce divina officia celebrare: interdicto particulari se asserant non arctari, *dicentes interdictum generale*, duntaxat cum regnum, vel saltem provincia tota subicitur interdicto: ex quo fiebat, quod & iustitia sæpe deperiret,

Nnn 2

& Præ-

& Prælatorum sententiæ contemnerentur: Innocentius III. dubio satisfactorius, rescriptit: cum in privilegiis de regno, vel provincia nihil expressè dicatur, nomine *terre* non solum regnum, vel provinciam intelligi volumus, verum etiam villam & castellum, ut in his locum habeat, quod de generali dicitur interdicto. Præter has divisiones aliæ sunt communes; aliud enim est *totale*, quod habet omnes effectus, aliud *speciale*; aliud à *jure*, aliud *ab homine*; aliud per modum censuræ; aliud per modum puræ pœnæ. Hæc autem omnia ex dictis constant.

2108 Quæstio ulterior est, an posito interdicto locali, sive generali, sive speciali, censetur etiam positum personale? 2. an locale, posito personali? Ad utramque negativè; excipit in primo, nisi sit persona, ob cujus culpam positum est interdictum locale, c. *si sententia*, 16. de sent. ex. com. in 6. ubi Bonifacius VIII. sic loquitur: si sententia interdicti proferatur in Clerum, non intelligitur (nisi aliud sit expressum in ea) *interdictus populus*, nec etiam è converso. Unde uno interdicto ipsorum, alius licitè admittitur ad divina. Cœterum, cum propter delictum domini, vel rectoris est *civitas interdicta*: cives ejusdem (qui culpabiles non existunt, dummodo & ipsi propter dominum, vel rectorem puniendum in eis non fuerint interdicti) possunt extra ipsam licitè interesse divinis. Cum verò *alicujus terra populus* interdicto nodatur, singulares ex eo personæ, quas interdictas esse constat (ne sententia effectu careat, cum divinorum auditio, & Sacramentorum perceptio populo ut universis non competant) non debent alicubi (casibus expressis à jure duntaxat exceptis) adire divina, vel Ecclesiastica recipere Sacramenta.

2109 Quamvis autem in quæst. an interdicto generaliter populo, censetur etiam eo ipso interdictus locus populi, v. g. Civitas, affirmativam teneat Covarruvias; negativam probabilius defendit Navarrus c. 27. n. 167. illius enim nulla ratio est, cum sint interdicta inconnexa. Hinc concedo, Clericos, alios ab interdictis, posse in templo talis urbis facere divina, sed januis clausis, ne scilicet intersint, qui interdicti sunt.

2110 Ne autem, cum in jure occurrit, aut contingit mentio *interdicti*, exinde nascatur confusio, aut error (cum interdictum aliter, & aliter acceptum pariat diversos

juris effectus) not. Interdictum apud Latinos, idem valere, ac maximè prohibitum, sicut interdicere, à quo derivatur, maximè prohibere. Apud Legistas, ff. de interdicto, & Institut. eod. tit. sumitur amplissimè pro solemniter dicto Prætoris aliquod prohibentis, vel præcipientis inter duos, reum nempe & actorem, & est interdictum, quasi inter duos dictum, definitur, que à Gloss. ad c. *Pastoralis*, de caus. possess. in hunc modum: *Erat olim quædam formata, & solemniter concessio verborum, quibus Prætor aliquid fieri jubebat, vel prohibebat.* Sic acceptum dividitur in tria, scilicet *Prohibitivum*, quo Prætor vetat aliquid fieri: *Restitutorium*, quo Prætor aliquid restitui jubet: & *Exhibitorium*, quo agitur ad aliquid exhibendum. Accedit *Fraudatorium*, quo revocantur alienata in fraudem creditorum: Strictè verò accipitur pro solo *Prohibitivo*: quia propinquius deducitur ab interdicendo, prohibendo.

Hinc etiam olim erant quædam leges, quæ fuere jussu Prætorum, & vocantur *interdicta*, quæ in individuo capiunt denominationem, vel ab authore, vel à materia, in qua versantur. Nam *interdicere*, quamvis accipiat pro *desicere*, L. *interdit*, ff. de cond. & demonstr. tamen propriè est *denunciare* & *prohibere*, ut Institut. de interdict. §. 1. dicitur igitur *interdictum* ab interdicendo, hoc est, interim dicendo. Nam quoties Prætor non in perpetuum, sed ad tempus, donec pleniore judicio de jure peritiori quæratur, aliquid edicit, propriè est interdictum. Et quidem olim nihil aliud erat, quam quædam formata, & solemniter concessio verborum, quibus Prætor aliquid fieri jubebat, quod tunc maximè faciebat, cum de possessione, vel quasi possessione inter aliquos contendeatur, Institut. de interdict. in princ. Differebat olim interdictum ab actione; quia actio erat inducta de jure civili, & generaliter sine ulla solemnitate verborum in singulas personas; at interdictum de jure prætorio; & quoties erant homines volentes proponere, tot pro singulis fiebant verborum solemnitates & conceptiones. Hodie tamen inter actiones, & interdicta non est discrimen. Institut. eod. tit. §. *fin.*

Interdictum Salvianum, quod ab A. U. 2113 thore nomen accepit, competit Domino fundi adversus colonum in sua domo habitantem, & ejus hæredes, de rebus coloni

tacite pignoratis pro mercedibus, quas colonus in fundum intulit, L. 1. ff. eod. tit. ubi textus hæc habet: Si colonus ancillam in fundum pignoris nomine induxerit, & eam vendiderit, quod apud emptorem ex ea natum est, ejus apprehendendi gratia utile interdictum reddi oportet. Pro exemplo de interdictis accipientibus nomen à materia, celeberrimum est interdictum de novi operis nunciacione, quo prohibetur, ne ædificium fiat in aliquo loco, vel ne caprum continuetur, L. Prætor. ff. eod. tit. Quando locum habeat, & quas habeat partes, latè exponit Molina tom. 3. D. 706. Est interdictum, ne quid in loco sacro fiat: ne quid fiat in loco publico, vel itinere: ne quid fiat in mari, aut flumine publico: Est *interdictum, unde vi: quod vi, aut clam: quorum honorum: quorum legatorum: de ripa munienda: de rivis: de sepulchro ædificando: de superficiebus: de tabulis exhibendis: de vi, & vi armata, de aqua quotidiana, & estiva: de aqua pluviali arcenda:* & multa alia quæ dilucidè explicat Alexander Scot. in suo diction. V. *Interdictum.*

2113 Coeterùm apud Canonistas, & Theologos sumitur dupliciter (ut notat Sayrus de cens. lib. 5. c. 1. n. 5.) 1. pro prohibitione Judicis Ecclesiastici, seu juris canonici, ut habetur c. *Minor*, 17. q. 4. c. *significasti*, de offic. Archid. & c. *Cum illorum*, de sent. excom. Et hoc modo non differt hæc acceptio à secunda Legislarum acceptione, nisi quòd ibi sermo sit de prohibitione Prætoris, hic verò de prohibitione Ecclesiæ, sive per judicem, sive per jus Ecclesiasticum 2. sumitur pro sententia juris, vel Prælati Ecclesiastici prohibentis alicui divina officia, sacramenta, vel sepulturam Ecclesiasticam in poenam delicti, vel contumaciæ, sive illius, qui interdicitur, sive alicujus alterius.

2114 Hinc *interdictum* in acceptione canonica, & Theologica, prout accipitur hoc titulo, rectè definitur à Suarez de cens. D. 32. l. 1. n. 4. in hunc modum: *est censura Ecclesiastica, prohibens usum quarundam rerum divinarum, ut fidelibus communem, quatenus talis est.* Ubi intelligitur, rectè defini interdictum acceptum in genere, utpote abstrahens à loco, & personis, interdicto locali, & personali, item ab usu activo, & passivo: si quidem in particulari, vel utroque, vel altero ex his modis fertur. Particula (*ut fidelibus communem*) distinguit interdictum à suspen-

sione, quæ privat determinato usu potestatis Ecclesiasticæ, ideoque in solos Clericos ferri potest. Particula (*quatenus talis est*) distinguit interdictum ab excommunicatione, nam hæc privat quidem usu rei sacræ, non tamen, ut est usus rei sacræ, sed ut est communicatio cum fidelibus. Ponitur (*quarundam rerum divinarum*) quia non semper privat omnibus, sed illis, quæ in jure exprimuntur.

ARTICULUS II.

Qua persona comprehendantur sub interdicto personali?

2115 **Q**uestio est de interdicto generali personali? quo posito: eo comprehendendi omnes omnino personas talis communitatis, etiam inculpabiles, habetur ex c. *si sententia*, 16. de sent. excommunicationis in 6. sed de discrimine, quòd hæc veniant sub illo interdicto solum, ut, & quamdiu sunt membra illius communitatis: sic enim absque ulla etiam relaxatione, si desinant esse ejus communitatis, desinunt esse interdictæ; culpabiles verò, seu nocentes sunt etiam interdictæ specialiter, ubi præterea not. quòd sub interdicto generali personali v. g. *totius populi*, veniant etiam absentes localiter, habitantes in suburbis, & ædificiis continentibus, habentes domicilium in eo populo, esto etiam alibi habeant; item pueri ratione utentes (& amentes, ac infantes quoad privationem sepulture sacræ) nam sunt vera membra illius communitatis, seu populi. Sic Hurtado diff. 4.

Præter hæc nota, nomine *populi interdicti* non venire Clericos, aut Religiosos; nec nomine *Cleri interdicti*, venire *populum*; sunt enim distinctæ communitates, patet ex cit. c. *si sententia*: deinde nomine *universitatis interdictæ* venire etiam Clericos, & Religiosos, qui sunt ejus membra; 3. nomine *populi interdicti*, non venire illos, qui studiorum, vel negotiorum causâ morantur etiam diutius in loco illius populi; non enim sunt membra talis communitatis, 4. nomine *Cleri interdicti* post Trident. Sess. 23. c. 6. de Reform. non venire illos, qui gaudent privilegio fori, esto gaudeant privilegio canonis; sic Hurtado loc. cit.

Sed quæres 1. an nomine *monasterii* *Regularium interdicti* veniant etiam Novitii? 2. Religiosi peregrini? 3. an si quis ex

eo monasterio abeat, adhuc maneat interdictus? 4. an is, qui in illud prius jam interdictum primò advenit, & fit membrum? 5. an etiam veniant eo nomine absentes Religiosi? 6. an Regulares subiaceant interdictis generalibus? 7. an Moniales, si interdictum personale generaliter feratur in Religiosos? 8. an Regulares transeuntes per loca interdicta, teneantur ibi servare interdictum, quam diu ibi commorantur? 9. an unus ex populo personaliter, generaliter interdicto, desinat esse interdictus, si fiat Religiosus?

2118 Ad 1. R. affirmative; quia Novitii sunt pars, & membra talis communitatis, & Monasterii; ad 2. R. negativè, propter rationem contrariam; ad 3. R. quòd non, quia tunc desinit illius loci, & Monasterii, seu Communitatis esse membrum; excipitur nisi talis sit ex personis, quæ ratione delicti sui causa sunt hujus censuræ; Sic Pellizarius sæpe cit. in Manual. Regul. tom. 2. tr. 7. c. 4. sect. 1. Ad 4. affirmandum est; quia tali casu evadit pars dictæ Communitatis; quod etiam dicendum ad 5. quia talis absentia non facit absentem non esse de tali Communitate. Ad 6. dicendum negativè de interdictis generaliter latis in Populum, vel in Clerum, ratio est ex dict. sup. Ad 7. affirmat Pellizarius n. 16. quia masculinum comprehendit fœmininum, ubi non limitatur; verum hoc in pœnalibus non procedit. Ad 8. R. affirmative, si interdictum sit generale locale; secus, si generale personale: Ad 9. autem affirmat Sayrus de illo, postquam fecit professionem; Pellizarius à n. 18. affirmat, etsi tantum sit Novitius, quia sic jam desinit esse de illo populo; tum quia tunc eximitur à potestate Judicis sæcularis, imò etiam ab Ordinarii jurisdictione; tum quia tales in favorabilibus generaliter veniunt nomine Religiosi, teste Suarez l. 4. de Religiosis tr. 10. §. 9. c. 1. n. 28.

2119 Quæres 2. utrum ingressus Ecclesiæ prohibitus sit ex vi interdicti, & an hujusmodi prohibitio constituat aliam interdicti speciem? Quæstio solum habet locum in interdicto personali, ita tamen, ut non sit effectus communis omnibus interdictis personalibus privare ingressu Ecclesiæ. Est igitur censura hæc peculiare genus interdicti spectans ad personalia, ab aliis personalibus differens, quòd partiale sit, & fortè addat aliquem effectum, quem non habent

reliqua personalia. Unde homini sic interdicto extra Ecclesiam existenti licitum non est audire divina, quæ intra illam fiunt. Nam ideo ingressus Ecclesiæ illi interdictus, ut divinorum, quæ in ea celebrantur, particeps non fiat.

ARTICULUS III.

Quæ loca comprehendantur sub interdicto locali?

R Esp. Cùm generaliter interdicatur ipse locus v. g. oppidum, vel civitas, comprehendi etiam suburbia, domosque continentes, seu contiguas c. *Sic civitas*, 17. de sent. excom. in 6. ubi idem Bonifacius VIII. ait: *si civitas, castrum, aut villa*, subiciantur Ecclesiastico interdicto: *illorum suburbia, & continentia aedificia, eo ipso intelligi volumus interdicta*. Nam licet prædicta videantur aliàs murorum ambitu terminari: hoc tamen casu, ne vilipendi valeat sententia interdicti (quod fieret, si posset in ipsorum subsidiis, vel continentibus aedificiis licitè celebrari, ut prius) expedit interpretationem fieri latiore, Ratione quoque simili, si sit Ecclesia interdicto supposita, vel subiecta, nec in capella ejus celebrari, nec in cœmeterio ipsius eidem Ecclesiæ contiguus poterit sepeliri. Secus si ei contigua non existant. Ubi nota, per verbum *continentia* intelligi etiam domos & aedificia, quæ non procul ab urbe videntur, nullo inter se ordine, vel contiguitate disposita, ut exponit P. Bauny t. 9. q. 4. & ly non procul explicari ab Hurtado diff. 5. quando est major conjunctio illorum ad civitatem, quàm unius miliarii, qui ibidem addit, id verum esse de aedificiis continentibus, esto non sint subiecta Domino temporali oppidi, ejus culpam interdicti; verum de locis tantum distantibus non videtur procedere, prout colligi potest ex postremis textus verbis, ubi explicat, quid intelligatur, quando interdicta est Ecclesia.

Quæres præterea, an, quando oppidum generaliter interdictum est, etiam interdicanter Ecclesiæ Religiosorum exemptæ à jurisdictione Episcopi? 2. an etiam tunc, quando omnes oppidi Ecclesiæ specialiter interdicto ab Ordinario interdicanter? 3. An cùm interdicitur aliqua Ecclesia, eo ipso etiam interdicitur capella ipsi contigua, & cœmeterium ipsi contiguum? Ad 1. affirmative responderi Hurtado cit. diff. 5. ex

ex Trid. Sess. 25. c. 12. de reformat. ibi: *Censuræ & interdicta, nedum à Sede Apostolica emanata, sed etiam ab Ordinariis promulgata mandante Episcopo, à Regularibus in eorum Ecclesiis publicentur, atque seruentur.* Verùm aliud est, quòd interdicta Episcoporum, etiam Regulares exempti vi hujus textus debeant publicare in suis Ecclesiis, ac in eisdem observare, *ne ibi fiant, quæ per tale interdictum inhibita sunt*; aliud, quòd ipse illorum Ecclesiæ sint interdicta; primum rectè deducitur ex cit. textu; non secundum. Hinc ad 2. R. negativè, quia Episcopus in eas non habet jurisdictionem, ad 3. R. affirmativè, cum expressè habetur in cit. c. *Si civitas.*

2122 Not. Ulterius, interdictis generaliter terris alicujus Domini; intelligi etiam terras ipsi datas in feudum, in dotem uxoris, in usumfructum, & omnes illas, in quas habet jurisdictionem; non autem eas, quas habet in pignus (hæ enim non sunt ipsius) nec eas, in quas habet solum dominium directum (quales sunt, quas aliis dedit in feudum) sic enim non puniretur ipse; nec eas, quas acquirit post latum interdictum; quia sententia non extenditur ad futura, nec ista sunt pars terræ prius interdicta; Sic Hurtado cit. n. 15.

ARTICULUS IV.

Quos effectus habeat interdictum?

2123 **S**upponendum interdictum ab ipso Latore interdicti limitari posse quoad effectus; hi enim non sunt necessariò connexti; quo posito: R. per interdictum totale, seu absolutè latum, cautari tres effectus, seu triplicem obligationem abstinenti 1. à celebratione, seu publica dictione divinorum officiorum, publicaque eorum auditione; 2. ab usu Sacramentorum *aliquorum*, activo & passivo; 3. à sepultura Ecclesiastica. Constat ex c. *si sententia*, 6. c. *si civitas*, 17. c. *Alma Mater*, 24. de sent. excom. in 6. & c. *Responsio*, 43. de sent. excom. c. *quod in re*, 11. de poenit. & remissionibus. His addit Bauny cit. q. 13. quartum, scilicet irregularitatem, quam incurrit, qui in loco interdicto celebrat, ex c. *Is, qui*. de sent. excom.

S. I.

Quid veniat per officia divina in interdicto prohibita?

2124 **R**espondet Bauny venire 1. Missæ Sacrificium 2. recitationem publicam,

& solemnem precum Ecclesiasticarum 3. confectionem Sacramentorum, & Sacramentalium, qualis est benedictio aquæ lustralis, ac ejus aspersio solennis. Dicitur autem fieri *publice, ac solemniter*, quod fit *nomine Ecclesiæ cum ritu, & ceremoniis*, quæ ad Ecclesiasticos propriè pertinent. Si autem quæras, an his omnibus privetur is, qui absolutè interdictus est? R. affirmativè; patet ex c. *Alma Mater*, de sent. excom. in 6. ubi dicitur, *dudum statutum fuisse, ut tali casu (certis casibus, & Sacramentis exceptis) nulla divina celebrentur officia, vel ministrentur Ecclesiastica Sacramenta*; quæ verò excepta sint, habentur num. seq.

4 Not. tamen, circa hunc effectum (sci. licet privationem divinorum) jure antiquo, pro interdicto locali generali quædam fuisse concessa. Primò enim servatis certis conditionibus, statim referendis, Parochis, & Ecclesiarum Rectoribus concedebatur, semel in septimana celebrare Missam pro conficienda Eucharistia, quæ pro infirmis asservari consuevit; in Ecclesia etiam specialiter interdicta licebat Ministris Ecclesiæ, saltem semel in hebdomada, aut ex necessitate, pluries celebrare, causâ conficiendi Corpus Christi pro infirmis, c. *Permittimus*, h. t. 57. ibi: *Permittimus Ecclesiarum ministris semel in hebdomada tempore interdicti, non pulsatis campanis, voce submissa, januis clausis, excommunicatis, & interdictis exclusis*, Missarum solennia celebrare causâ conficiendi corpus Domini, quod decedentibus in poenitentia non negatur. 2. Concedebatur Clericis, legere horas canonicas sine cantu, idque non pluribus, quàm tribus simul; 3. Ex Sacramentis concedebatur solum *poenitentia, & viaticum morituris*. c. *quod in te*, 11. de poenit. & remissi. 4. Ut Clerici non specialiter interdicti, qui interdictum generale servarunt, possent in cœmeterio sepeliri. Ubi Innocentius III. ad varias quæstiones respondens ait: in illo verbo, per quod poenitentiam morientibus non negamus, viaticum etiam, quod verè poenitentibus exhibetur, intelligi volumus, ut nec ipsum decedentibus denegetur. Licet autem per generale interdictum denegetur omnibus tam unctio, quàm Ecclesiastica sepultura: concedimus tamen ex gratia, ut Clerici decedentes, qui tamen servaverint interdictum, in cœmeterio Ecclesiæ sine cam-

campanarum pulsatione cessantibus solenitatibus omnibus cum silentio tumulentur. Et in conventualibus Ecclesiis bini, & bini, vel simul tres horas Canonicas valeant *legere, non cantare*, januis clausis, interdictis & excommunicatis exclusis, & voce ita remissa, quod exterius audiri non possit: cum & Regularibus secundum privilegium Sedis Apostolicæ sit indultum, ut cum generale interdictum terræ fuerit, liceat eis januis clausis, excommunicatis & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, suppressâ voce celebrare divina, quibus positus.

2126 Quæres 1. An dicta prohibitio procedat etiam hodie? R. quod non; nam jure novo plura tempore interdicti *localis generalis*, non autem alterius, à Bonifacio VIII. concessa sunt, ut habetur in c. *Alma Mater*, 24. h. t. in 6. cum enim advertisset, quod ex districtione hujusmodi statutorum crescat indevotio populi, pullulent hæreses, & infinita pericula animarum insurgant: ac Ecclesiis sine culpa earum debita obsequia subtrahantur, subjungit: cum Fratribus nostris deliberatione habita super his diligenti, *concedimus: quod tempore interdicti ab homine, vel à jure prolati: non tantummodo morientes, sed etiam viventes, tam sani etiam, quàm infirmi, ad pœnitentiam* (quæ propter pronitatem & facilitatem hominum ad peccandum, summè necessaria est) *licite admittantur: dum tamen excommunicati non fuerint*, quos admitti (præterquam in mortis articulo) nolumus ad eandem.

2127 Secundò: illis etiam, propter quorum culpam, dolum, vel fraudem lata est sententia interdicti, vel qui ad perpetrandum delictum, cujus occasione ipsum interdictum est latum, præbuerunt auxilium, consilium, vel favorem: nisi de ipso delicto (si sint tales, quod id facere valeant) prius satisfecerint, vel de satisfaciendo idoneam dederint cautionem, aut si satisfacere nequeunt, vel hujusmodi cautionem præstare juraverint, quod quum poterunt, satisfaciant, & ad satisfactionem hujusmodi per eum, vel per eos, qui facere ipsam debent, & possunt, præstandam, dabunt consilium, & auxilium, ac juxta posse suum fideliter laborabunt, non est pœnitentiæ beneficium aliquatenus concedendum. Nec tunc etiam quoad istos vel alios, qui circa hoc minimè deliquerunt (ubi civitas, vel lo-

cus alius, seu universitas interdicti existunt) facienda est relaxatio interdicti, sed est eis solummodo injungenda pœnitentia salutaris.

Tertiò adjicit, quod singulis diebus in Ecclesiis, & Monasteriis, Missæ celebrentur, & alia dicantur Divina officia sicut prius: submissâ tamen voce, & januis clausis, excommunicatis, ac interdictis exclusis, & campanis etiam non pulsatis. Et tam Canonici, quàm Clerici Ecclesiarum, in quibus distributiones quotidiane illis, qui horis interfunt Canonicis, tribuuntur: si ad officia non venerint suprâ dicta, distributiones easdem amittant: sicut interdicto perderent non extante, si divinis officis non adessent.

Quartò, ut in festivitibus Natalis Domini, Paschæ, ac Pentecostes, & Assumptionis Virginis gloriose, campanæ pulsentur, & januis apertis altâ voce, divina officia solenniter celebrentur, *excommunicatis prorsus exclusis, sed interdictis admissis*, quibus ob reverentiam dictarum solennitatum (ut ipsi ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectum facilius inclinentur) præfatis diebus participationem permittimus divinorum: sic tamen, quod illi, propter quorum excessum interdictum hujusmodi est prolatum, altari nullatenus appropinquent. Cæteris, quæ circa observationem interdictorum à nostris sunt Prædecessoribus instituta, in suo robore duraverint: non obstantibus quibusvis privilegiis, Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, Religionibus, seu personis Ecclesiasticis, secularibus, vel regularibus, exemptis, & non exemptis, sub quavis forma, vel expressione verborum ab Apostolica Sede concessis, quæ, contra tenorem præsentis Constitutionis, nullis volumus suffragari, cum quibuslibet, tam secularibus, quàm regularibus sufficere debeat, ut tempore interdicti, modo præmissis, diebus celebret suprâdictis.

Quæres 2. an hæc concessio sit tantum pro interdicto locali generali? 3. ubi celebrare liceat? 4. an omnis campanæ pulsus prohibeatur? 5. an hæc concessio etiam extendatur sub iisdem conditionibus ad sepulturam illorum Clericorum in Ecclesia? Ad 2. R. affirmative cum Tamburino. l. 10. tr. 3. c. 1. §. 3. & patet ex illis verbis in textu: *ut in terris, seu locis Ecclesiastico suppositis interdicto*. Ad 3. respondet Hurtado diff. 7. licere in Ecclesiis, & Monasteriis.

Monasteriis ex cit. c. 24. ibi: quòd *singulis diebus in Ecclesiis, & Monasteriis Missa celebrantur*; Ad 4. *re.* quòd is tantum, quo convocetur populus ad eam celebrationem audiendam, ibi: & alia dicantur divina officia sicut prius, campanis tamen non pulsatis. Hinc poterunt juxta Tamburin. n. 5. pulsari campanæ ad convocandum populum pro concione, ad recitandam salutationem Angelicam, ad designandas horas dici: ad elevationem autem in Missa, posse pulsari negat Lezana, V. *interdictum* n. 26. probabilius concedit Hurtado diff. 7. n. 20. non enim fit ad convocandum populum, sed ad eos, qui in Ecclesia sunt, monendos de exhibenda reverentia Christo Eucharistico; sicut etiam Tamburin. loc. cit. Ad 5. affirmativè responderet Tamburin. cit. n. 6. colligitur ex verbis: *sicut prius divina officia dicantur.*

2131 *Quæres* 6. An hæc concessio Clericis facta, quæ Ministris Ecclesiæ, extendatur etiam ad Regulares utriusque sexûs? 7. an ad omnes Clericos? 8. an interdicti, qui excludendi sunt, etiam si intelligantur, qui tales sunt solum ratione loci, non suâ culpâ? 9. an ad carentes usu rationis? 10. an per Ecclesias ibi intelligantur etiam oratoria? Ad 6. *re.* affirmativè, etiam quoad Novitios, & omnes personas Ecclesiasticas, incolas, alienigenas, etiam primâ solum tonsurâ initiatos (si habeant beneficium, aut de mandato Episcopi alicui Ecclesiæ interserviant, aut in literarum studio ad recipiendos majores Ordines versentur juxta Trident. Sess. 23. c. 6. de reform.) imò & Clericos conjugatos cum Virgine unica, si & ipsi de mandato Episcopi alicui Ecclesiæ deserviant; Sic Pellizarius in Manual. Regul. tom. 2. tr. 7. c. 4. S. 1. n. 35. quia sumus in materia favorabili. Quamvis Hurtado diff. 7. n. 19. neget de Clericis conjugatis. Ex quo etiam patet responsio ad quæst. 7.

2132 Ad 8. affirmativè responderet Hurtado cit. n. 21. nisi habeant aliud privilegium, vel exposcat necessitas, ut si non adsit nisi Laicus, qui interserviat Missæ. Ad 9. *re.* affirmativè; hi enim non sunt capaces hujus prohibitionis. Ad 10. negat Hurtado n. 18. sed rectius affirmatur sumendas illas voces amplè (cum sumus in materia favorabil) pro omni loco sacro, etiam hospitali, imò & oratorio privato, si ab Episcopo deputata sunt, vel etiam ex potestate Prælati Re-

Tom. V.

gularis juxta propria privilegia. Ratio est, quia mens Papæ erat, ut celebrentur divina æquè, ac si non esset interdictum (demptis iis, quæ supra retuli) ergo exercere possunt tempore interdicti, ubicunque ante interdictum poterant; sed in his omnibus poterant; ergo, ita Pellizarius ex Suarez D. 34. S. 1. n. 9.

Circa eandem concessionem, quæ 2133 tempore interdicti generalis localis jure novo facta est, à Bonifacio VIII. in dicto c. *Alma Mater*, ubi dicitur in festivitibus Natalis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis B. V. campanas pulsandi, & januis apertis, altâ voce, officia divina solemniter celebrandi, excommunicatis profus exclusis, sed interdictis admittis, quibus ob reverentiam dictarum solennitatum præfatis diebus participatio permittitur divinorum: nota, iisdem festivitibus additam esse à Martino V. festum Corporis Christi, & ab Eugenio IV. totam ejus octavam, ut habet Hurtado diff. 7. n. 24. his positis:

Quæstio tamen est 1. an per *Pascha*, 2134 *Nativitatem &c.* intelligantur omnes tres dies Paschatis, Nativitatis &c. 2. Unde sumatur initium illorum dierum? 3. quando desinant? 4. an his diebus etiam permittatur per auditionem Missæ communicatio? 5. an extrema unctio? Ad 1. affirmativè responderet Pellizarius in Manual. tom. 2. tr. 7. c. 4. f. 1. n. 37. §. *Supponit* 7. & Hurtado cit. n. 24. contra Henriquez, volentem intelligi tantum primum diem; ratio est, quia duo dies sequentes pertinent principaliter, tanquam festa ad illud Mysterium, licet feria secunda Nativitatis alicui Sancto, minus principaliter, sacra sit.

Ad 2. *re.* illos incipere à primis vespers, quoad eorum celebrationem, excepto Paschate, & Pentecoste, quæ incipiunt à Missâ Vigiliæ, quia in earum vigiliis Missa per anticipationem fit de ipsis festivitibus; sic Pellizarius cit.

Ad 3. respondent aliqui, festivitates finire in Completorio inclusivè, & non in secundis vespers; sic Hurtado cit. n. 25. contra Avilam, & alios; quia etiam Completorium pertinet ad celebrationem illius diei. Hæc ratio, Completorium pertinere etiam ad celebrationem illius diei, vera est; sed non videtur esse terminus festi; aliàs labor servilis, post illud licitus esset, &c.

000

Ad

2135 Ad 4. negativè respondet Avila, & Sylvester; alii affirmant de interdictis tantum localiter, exclusis interdictis personaliter ob culpam, ratione cuius latum est illud interdictum locale; hi enim, etsi tunc admitti possint ad Ecclesiam, tamen prohibiti sunt accedere ad altare, sine quo, ordinario modo, non est communio. Hurtado n. 26. assentitur Avila; probabiliter tamen etiam affirmantium opinio defenditur à Pellizario cit. n. 40. §. *Monco* 4. de non interdictis personaliter; nam exceptio est tantum quoad hos; ergo quoad alios firmat regulam.

Ad 5. negativam tenet Pellizarius cit. §. *Monco*, 6. idque de illa tam activè, quam passivè; ratio est; quia circa ministracionem, vel receptionem extremæ unctionis in hac concessione, imò nec alibi, innovatum est aliquid; ergo manet ut antè; antè autem non permittebatur tempore interdicti, & aliunde hic per participationem divinorum, non venit extrema unctio, ut supra monui: ergo.

2136 Præter dictos favores, scilicet celebrandi privatim (de quo dixi n. 2126.) ac etiam publice in quibusdam Festis (ut dixi n. 2134.) concedit etiam Bonifacius VIII. ut in memorato interdicto locali generali, possit omnibus, bonè & malè valentibus, ministrari Sacramentum poenitentiae, ut patet ex n. 2125. & seq. exclusis tamen excommunicatis (extra articulum mortis) 2. iis, ob quorum culpam, vel fraudem latum est interdictum; 3. etiam illis, qui ad eam culpam perhibuerunt consilium, auxilium, vel favorem, nisi prius delicto satisfaciant, vel de hoc dent cautionem, aut si neutrum possint, iurent, ut primum possint, satisfacturos. Ex quo patet ad primum effectum interdicti, scilicet quoad passivam, & activam tractationem divinorum; si enim sit interdictum personale, tam generale, quam speciale, absolute in totum privat eam divinorum tractatione, quod etiam de locali speciali absolute prolato tenendum.

§. 2.

An, & qua Sacramenta tempore interdicti prohibeantur?

2137 Præter effectum, de quo prior §. alter est prohibitio quorundam Sacramentorum tam activè, quam passivè, ut patet ex dictis. Hinc quæres 1. quæ Sacramenta

prohibeantur? 2. an tractatio activa? 3. an receptio? Ad 1. R. per interdictum non privari quem Sacramento poenitentiae, c. *Alma Mater*, de sent. excom. in 6. intellige cum limitationibus datis à n. 2135. Deinde non prohiberi Baptismum solenniter ministrari, & consequenter recipi posse tempore interdicti, etiam à bene valentibus, Eucharistiam autem tantum aëris & constitutis in mortis articulo.

De baptismo habetur ex definitione Alexandri III. in c. *Non est Vobis*, 11. de Sponsalibus, ubi sic loquitur: *Non est Vobis* (sicut arbitramur) *incognitum*, qualiter Rex Anglorum pro discordia, quæ inter ipsum, & filios suos est suborta, uxores eorum detineat: Nos itaque attendentes justum, & honestum esse, ut viri suas petant uxores, mandamus, quatenus eundem Regem ad eas restituendas sollicitè moneatis: & si juxta commonitionem vestram filiis suis uxores suas intra certum terminum non restituerit, *ex tunc in quacunque provinciarum vestrarum detineatur vel transferuntur, donec ibi fuerint, nulla divina officia (præter Baptismum parvulorum, & poenitentias morientium) celebretis, nec permittatis aliquatenus celebrari;* & c. quoniam 19. de sent. excommunic. in 6. ibi: quoniam in Baptismo, & Confirmatione (quæ necdum pueris, sed adultis propter moris periculum exhiberi possunt licet tempore interdicti) Chrismatis utimur unctione: *possit* (licet terra interdicta existat) *Chrisma die cæne Domini consecrari*, dubium non existit. De confirmatione, in c. *Responsio*, 43. h. 1. ibi: *sicut baptizari possunt pueri, sic & baptizati ad Confirmationem in frontibus à se possunt sacro chrismate deliniri.* Altera pars de Eucharistia habetur c. *Quod in te*, 11. de poenit. quod retulimus superius, & c. *permittimus*, 57. de sent. excom. ita P. Banny tr. 9. q. 14. Loquimur autem de communione more Laicorum, quo omnia fiant, ac si interdictum non esset.

Dubitatur, an tempore interdicti, de 2133 quo agimus, inter Sacramenta prohibita, veniat etiam matrimonium? R. non prohiberi matrimonium; ratio est, quia, licet in interdicto generatim prohibeatur susceptio Sacramentorum, exceptis casibus in iure expressis, ut habetur c. *si sententia*, 16. de sent. excom. in 6. & *matrimonium* non excipitur: id tamen intelligi debet de iis tantum, quæ commissa sunt administrationi Eccle.

Ecclesiæ, seu Ministris ejus ad hoc ordinatis, aut deputatis; Ministri autem in Sacramento Matrimonii sunt ipsi contrahentes, non autem ipsi Ecclesiæ Ministri; sic Hurtado cit. diff. 8. n. 28. hinc per oppositam rationem non possunt licite fieri benedictiones nuptiarum, cum pertineant ad divina officia; nec extrema unctio, etiam Clericis; hæc enim ministratur ab Ecclesia, & in jure non excipitur, & habetur in c. *quod in te*, 11. de pœnit. & remissionibus, ibi: *Licet autem per generale interdictum denegetur omnibus tam unctio, quam Ecclesiastica sepultura, &c.*

2140 Ex ratione porro superius data sequitur, nec Ordines durante locali, ac generali interdicto conferri posse; nec etiam alia Sacramenta, quæ exigunt administrationem Ministris ad hoc ordinati vel deputati; consequenter tam activè, quàm passivè prohiberi administrationem Sacramenti Ordinis dandi, vel recipiendi, extremæ unctiois, ac Eucharistiæ more Laicorum extra mortis articulum, juxta dicta superius; quod tamen accipe de iis, qui non habent speciale privilegium, de quibus articulo sequenti; & ex his patet responsio ad quæstiones n. 2137. propositas.

2141 Præter hæc not. 1. cum dicitur, ne absolutio tempore interdicti excommunicato detur extra mortis articulum, intelligi de absolutione solenni, non privata; Sic Suarez D. 33. S. 1. n. 16. Secundo, si sano Sacramentum pœnitentiæ ministratur in Ecclesia, fieri debere tempore, quo in ea non celebrantur officia divina; his enim interesse non permittitur interdictus, extra festivitates, & casus supra exceptos. Tertio, cum datur facultas ministrandi Sacramentum tempore interdicti, intelligi datam secundum morem, quo illa consuevit Ecclesia ministrare cum omnibus cæremoniis; ita Sylvester V. *interdictum* §. q. 7. Quarto, Communionem moribundis non tantum non negari in interdicto locali generali; sed etiam in personali tam generali, quàm speciali; nam nulli morienti negatur Communio, cui conceditur pœnitentiæ Sacramentum, ut dicitur in c. *quod in te*, 11. de pœnitent. & remission. hoc autem moribundo personaliter interdicto, suppositâ debitâ dispositione, non negatur, ut liquet ex illis verbis: *in illo enim verbo, per quod pœnitentiam morientibus non negamus.* Quinto interdictum locale circumscribi loco, id

Tom. V.

est, extra limites terræ interdictæ non ligare; sic Bauny cit. q. 17. §. dubium. 3. Sexto prohibitionem ab ingressu Ecclesiæ, verum esse interdictum, sed probabilius personale, ut notavimus; hinc talis nec privatæ devotionis causâ, esto tunc divina non celebrentur, intrare potest in Ecclesiam; & Clericus, qui talem ad divina recipit in Ecclesiam, punitur interdicto ingressus in Ecclesiam, c. *Episcoporum*, de privileg. 8. in 6. quod retulimus supr. Infontes autem Laici, aut etiam Clerici, qui divinis interfunt, non peccant, si ab adventu in Ecclesiam alicujus interdicti vitandi, à divinis non abeant.

§. 3.

Qualiter prohibita sit tempore interdicti sepultura Ecclesiastica?

2142 Tertius effectus interdicti est carentia sepultura sacra, patet ex c. *quod in te*, de pœnit. & remission. Circa hunc effectum not. 1. distinguendum esse, an interdictum sit locale? an personale? quando interdictum solum est locale, in tali loco sepeliri non possunt fideles Ecclesiasticâ sepulturâ, per c. *Quod in te*, 11. §. *Licet autem*, de pœnit. & remiss. ibi: *Licet autem per generale interdictum denegetur omnibus Ecclesiastica sepultura; excipe Clericos, qui servaverunt interdictum, hi enim (juxta cit. §. Licet autem) in Ecclesia cæmeterio (licet interdicto) sine campanarum pulsatione, cessantibus solemnitatibus omnibus, cum silentio tumulari possunt.* 2. Etiam in ipsa Ecclesia, quantumvis interdicta etiam specialiter; nam cæmeterium, quod in hac favorabili dispositione exprimitur, non debet strictè sumi, excipe 3. ut in supra dictis festivitibus (de quibus n. 2129.) etiam cum pulsû campanarum, & cantu, dicti Clerici sepeliri possint, ut ibidem ostensum est. Sic Layman l. 1. tr. 5. p. 4. c. 2. n. 3. Dixi in tali loco. Nam qui sunt interdicti generaliter solum ratione loci, non autem personaliter, in alio loco non interdicto ecclesiasticè sepeliuntur; quia tunc neque circa personam, neque circa illum locum extat ulla constitutio prohibens; Dixi 2. ecclesiasticè. Nam tumulare interdictum in loco non sacro, prohibitum non est. Not. 2. interdictos localiter, in loco non sacro sepultos, cessante interdicto, licitè transferri ad locum sacrum; quia tunc cessat prohibitio, sepultos autem contra interdictum

Ooo 2

in

in loco sacro, non propterea debere rursus exhumari, ac transferri ad locum interdictum, quia hoc nullibi statutum est.

2143 Not. 3. interdictos personaliter, si non decesserunt impœnitentes, nec fuerunt denunciati, posse in loco sacro non interdicto sepeliri, ut colligitur ex c. *Sanè*, 24. q. 2. ubi Urbanus II. ait: *quibus vivis communicavimus, etiam mortuis communicare possumus*; si autem nondum fuerunt denunciati, nec à divinis, nec à sepultura sacra ex obligatione repellendi sunt, post Concilium Constantiense, juxta dicta. Nam post Constitutionem Martini V. *Ad evitandum*, nullum interdictum, ante denuntiationem obligat ad vitandum, quod interdicatur; ita Navarrus in Manuali, c. 27. n. 187. & alii, & videtur colligi ex c. 1. de postul. Prælat. licet aliàs nominatim interdicti, etiam ab exemptis, jure antiquo fuerint evitandi, in his, quibus illis interdictum est, ut dicitur in c. *cum & plantare*, 3. de privileg. §. *excommunicatos*. Sufficit autem, cum tota communitas personaliter interdicatur, denunciari totam Communitatem; cum denunciare singulos, moraliter impossibile sit; ita Suarez de Censuris D. 37. l. 2. n. 3.

2144 Si autem quæras, qualiter, & quibus modis violetur interdictum? responsio generalis est, interdictum violari, quoties prohibitus tali censurâ (citra causam excusantem) exercet actum sibi interdictum; aut permissum in substantia cum certis limitationibus præscriptum excedendo; quæ autem in interdicto locali, vel personali, tali censurâ laborantibus, aut innodatis interdicta sint? ex præmissis colligendum est à n. ubi egimus de triplici effectu interdicti, quorum primus est usus tam activus, quam passivus aliquorum Sacramentorum prohibitus; Secundus celebrare, & audire divina officia: tertius carere Ecclesiastica sepulturâ.

ARTICULUS V.

De pœnis violentium interdictum.

2145 **R**esp. primam pœnam esse irregularitatem, statutam in Clericos, tam Regulares, quam sæculares, qui violant interdictum, sive personale, sive generale per exercitium solemne actus ordinis; ex

c. *Is, cui*, 20. de sent. excom. in 6. quod Hurtado diffic. 12. verum esse vult, esto interdictum illud non sit censura; nam c. *Is, cui*, loquitur indefinitè de violante interdictum, ibi: *is, cui Ecclesia interdictus ingressus (cum sibi per consequens censeatur in ipsa divinorum celebratio interdicta) irregularis efficitur, si contra interdictum hujusmodi divinis in ea se ingerat, in suo agens officio, sicut prius*. Ubi nota textum hunc loqui de interdicto, seu prohibito ab ingressu Ecclesiæ, quod interdictum est personale ex dictis supr. deinde de celebrante divina, ut prius, in Ecclesia, à cujus ingressu prohibitus est, ut liquet ex textu, si contra interdictum *in ea se ingerat* in suo agens officio, ut prius; hinc talis extra illam Ecclesiam poterit celebrare divina; sic Barbosa in cit. c. 20. n. 4. Not. 3. interdicto, seu prohibito ab ingressu Ecclesiæ non esse prohibitum omnem introitum in Ecclesiam, sed tantum eum, qui est ad celebrandum divina officia; colligitur ex illis verbis: *cum sibi per consequens censeatur in ipsa divinorum celebratio interdicta*.

Altera pœna est, ut, qui secluso privilegio scienter celebrat in loco supposito interdicto, irregularis fiat, irregularitate reservatâ Papæ, ac incligibilis passivè, ut dicitur in c. *Is, qui*, 18. cod. §. *Is verò*, ibi: *is verò, qui scienter in loco celebrat supposito interdicto (nisi super hoc privilegatus existat, aut à jure sit concessum eidem) irregularitatem incurrit: à qua nequit per alium, quam per Romanum Pontificem liberari, & adeo efficitur intelligibilis, quod nec ad eligendum cum aliis debet admitti, & c.* 1. de postulat. Prælator. ubi, qui violat interdictum, *impostulabilis* est, ibi: *quoniam nobis pro certo contabat, quod idem Episcopus interdicti sententiam non servasset, postulationem hujusmodi non propter postulantem Ecclesiam, sed propter postulatam personam repulimus ut indignam*. Dixi: *in loco interdicto supposito, scienter celebrantem*, dictas pœnas incurere, quod non contingit, si quis scienter celebret in Ecclesia, vel loco sanguinis, vel seminis effusione polluto; quod etiam procedit de scienter celebrante coram excommunicato, per c. *Is, qui*, 18. h. t. licet huic, scienter celebranti coram excommunicato interdicator ingressus Ecclesiæ; & si sub hoc in ea celebret, irregularitas infligatur per c. *Epi*.

c. *Episcoporum*, 8. de privileg. in 6. quod loquitur de Regularibus etiam exemptis.

2147 Præter hæc not. 1. eos, qui in loco interdicto missas, & alia divina publicè, & solemniter *presumptuose* faciunt celebrari; vel alios cogunt celebrare, incurrere excommunicationem reservatam Papæ per Clementin. *Graves* 2. h. t. ubi idem statuitur 2. in eos, qui per campanarum pulsationem, vel voce præconis, interdictos non obstante prohibitione ad audiendas Missas faciunt evocari, 3. in eos, qui prohibent, ne publicè excommunicati, vel interdicti ab Ecclesiis, in quibus Missæ celebrantur, etiam admoniti à celebrantibus, discedant, 4. in ipsum etiam publicè excommunicatum, vel interdictum, existentem in Ecclesia interdicta, dum Missæ celebrantur, si nominatim monitus exire nolit.

2148 Advertendum autem textum in primo casu procedere de nobilibus, & Dominis temporalibus quibuscunque, si in suis terris Ecclesiastico interdicto suppositis, in Capellis, vel insignibus Ecclesiis Collegiatis, sive Missas, sive alia divina officia solemniter, & publicè celebrari faciunt, aut ad celebrandum compellunt. Deinde secundum casum loqui de evocantibus prohibitos ad audiendam Missam; igitur non, si ad alia divina officia; cum ea dispositio sit poenalis. Unde etiam illud in tertio casu, *ne ab Ecclesiis discedant*, strictè sumi debet ex eadem ratione, non de privatis Ordinariis, & aliis locis, quæ non sunt strictè *Ecclesia*. Si autem contingeret talem, quando Missæ celebrantur, intrare locum celebrationis, in Missa (si Sacerdos nondum incepit canonem) non debet ulterius procedi, si monitus exire nollet; sic Navarrus in Tractat. de Oratione, c. 16. n. 19. apud Barbosam in cit. Clem. 2. n. 3. & colligitur ex textu, ibi: *ex quo frequenter contingit, quod non sine DEL offensâ, Clerique ac populi scandalo, ipsa Missarum solemnia remanent inexplata*, de quo plura Gloss. ibid. V. *inexplata*.

2149 Not. 2. Regularibus etiam Mendicantibus, ac exemptis, scienter transgredientibus interdictum per Sedem Apostolicam, vel Ordinarium loci positum, ipso facto statui excommunicationem, non obstantibus appellationibus, & aliis objectionibus, quas afferunt in sui defensionem, ut habetur in Clement. *Ex frequentibus*. 1. h.

t. junctâ Glossâ V. *Quibuscunque*. Circa istam constitutionem advertendum. 1. hanc obligationem non præjudicare his, quæ Regularibus etiam tempore interdicti concessa sunt per c. *Alma Mater*, de quo supra n. 2126. jam egimus; constat ex textu cit. Clementinæ, ibi: *cum moderatione tamē Decretalis, Alma*; 2. Eos sub dicta poena teneri ad observandum interdictum, quoad Cathedralē, vel Matricem, seu Parochialem loci Ecclesiam, intellige, in quâ ipsi habitant, observare sciverint; 3. hanc constitutionem loqui solum de interdicto generali locali, ex textu, ibi: *civitatatum, terrarum, & aliorum generalia locorum interdicta*; 4. Procedere solum de Religiosis; non autem Clericis secularibus, vel Laicis, ibi: *mandamus quatenus Religiosi quicumque tam exempti, quam non exempti, cujuscunque Ordinis, & conditionis existant*. Huc etiam pertinet Decretum Trid. Sess. 25. de Regularib. c. 12. ut Regulares etiam in suis Ecclesiis Episcoporum interdicta publicent & servant. de quo V. Azor. p. 1. l. 12. c. 13.

ARTICULUS VI.

Qui possent interdicerē, quos, & ob quam causam?

PRO resolut. suppon. 1. interdictum non posse validè ferri absque culpa; quia omne interdictum est poena; consequenter supponit culpam; secundo posse quem localiter interdici, seu generaliter, seu particulariter ob culpam alienam, ut constat ex c. *Non est*, 11. de sponsalibus; quod etiam procedit de interdicto personali generali; quia sic innocens non paritur ut innocens, sed ut pars corporis, seu communitatis, aut capitis, cujus culpa supponitur; ita Hurtado hic diffic. 13. ex c. *Si sententia*, 16. de sent. excom. in 6. ob culpam autem Capitis in communitate, detinentis as alienum, non posse ferri prædicta interdicta sine Papæ licentia; quia sic ea culpa non est culpa capitis, *ut est caput communitatis*; sic Hurtado cit. ex constit. Extravag. *Providè*, de sent. excom. demum nec interdictum personale particulare ferri validè absque culpa personali (sic enim est poena propria; ergo supponit culpam propriam) rectè tradit Suarez D. 36. S. 3. Hinc interdictum locale generale, vel particulare; item generale personale, non fertur validè,

nisi ob culpam mortalem; hæc enim interdicta sunt poenæ gravissimæ; sic Hurtado cit. *f. est tamen*; licet interdictum personale particulare, non integrum, sed solum ab uno v. g. actu, & ad modicum tempus, validè ferri possit, ob culpam solum venialem; sic enim est poena valde levis.

2151 Difficultas est, an ob culpam solum venialem ferri possit validè præfatum interdictum omnino integrum? negativam sequitur Suarez cit. & Vasquez 1. 2. D. 58. n. 50. quia sic est poena gravis: affirmativam autem Hurtado n. 40. quia non est poena major, quàm minor excommunicatio; quod tamen limitat, si sit generaliter latum à jure, vel ab homine; secus si latum sit ab homine specialiter, quia sic difficilior tollitur; verum negativam probabilior videtur; quia totale interdictum est poena gravis; & multò pluribus privat, quàm minor excommunicatio, ut patet ex utriusque effectibus. Præter hoc not. 1. omnia, quæ excusant à culpa, quæ supponitur ad interdictum, excusare etiam ab interdicto, 2. interdictum, quò est censura, ferri tantum posse ob culpam, quæ sit contra legem Ecclesiasticam; puram verò poenam, ob culpam etiam, quæ sit contra legem etiam solum naturalem, esto non contra legem Ecclesiæ; quibus positus:

2152 Prima quæstio est, qui possint interdici? R. quòd omnes illi, & soli, qui habent jurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori, vel ordinariam, vel delegatam; quamvis Prælati Regulares ex consuetudine non possint jam localiter interdici; ita Hurtado cit. diffic. 14. ubi tamen nota, excommunicatum, vel suspensum vitandum nec validè, nec licitè uti hæc potestate, quia tunc eà privatus est 2. nec etiam toleratum posse illà uti validè, aut licitè, etiam si provocetur à fidelibus, quia etsi possint, non tamen tenentur ei obedire: ergo non obediendo ejus præceptis non committunt inobedientiam, quam supponit poenitentia per interdictum. Interdictus autem etiam non toleratus, validè, & licitè suam potestatem interdicens exercet, si quam habuit antè, quia interdictum non prohibet, nec privat jurisdictione interdicens; sic Hurtado loc. cit. n. 43. sub fine: non ferri tamen licitè, nisi in scriptis exprimendo causam interdicti, ex c. 1. de sent. excom. in 6. & qui secus facit,

interdicitur per unum mensem ab ingressu Ecclesiæ, & divinis officiis. Ut autem interdictum, propter communicationem cum excommunicato, in rebus, ubi à jure solum imponitur excommunicatio minor communicanti, validum sit, requiritur prævia monitio, vel formaliter, vel virtualiter trina, cum interstitio competentis c. *statutum*, 13. de sent. excom. in 6. junct. c. *statuimus*, 3. & c. *constitutionem*, 9. eod.

Verum in c. *statuimus*, solum dicitur, quòd excommunicatio lata in participantes excommunicatis in locutione, & similibus non teneat, canonicam monitionem non præmissam; in c. *Constitutionem* Gregorius X. declaramus decretalem Innocentii IV. de qua in c. *Statuimus*, ait: *ad tollendum omnem ambiguitatis scrupulum declarantes decernimus, ut demum esse monitionem canonicam in hoc casu, si aliis ritè servatis, ut qui monentur, exprimas nominatim; & exponens, quæ dicatur monitio canonica? Statuimus quoque, inquit, ut inter monitiones, quas (ut canonicè promulgetur excommunicationis sententia) statuunt jura præmissa: Judices sive monitionibus tribus utantur, sive unà pro omnibus observent aliquorum dierum competentia intervalla: Nisi sicuti necessitas aliter ea suaserit moderandas; ubi vides in duobus allatis canonibus nihil dici de interdicto: clarè tamen exprimitur in c. *statutum*, 13. ibi: *Statutum* Gregorii Papæ X. factum ad declarationem constitutionis Innocentianæ, quæ prohibet participantes excommunicatis eà participatione, quæ solum minorem inducit, majore excommunicatione ligari monitione canonicà non præmissa: in suspensionis & interdicti sententiis (quæ pro hujusmodi participatione plerumque ab ordinariis, vel delegatis Judicibus promulgantur) præcipimus inviolabiliter observari. Decernentes easdem sententias non tenere aliter promulgatas.*

Altera quæstio est, qui possint interdici? R. quòd omnes Baptizati, vivi adulti, excepto Papâ, interdici possint, non tantum ut personæ particulares, sed etiam, quæ sunt membra alicujus communitatis; quia hi omnes sunt subjeti potestati Ecclesiæ, & capaces obligationis; res autem inanimatæ, v. g. templa, urbes, &c. possint non aliter, nisi ut circumstantiæ, quatenus scilicet homines prohibentur in tali loco

loco divina celebrare, sic assistere, Sacramenta aliqua recipere, vel sepeliri. Infantes autem & amentes, si loquamur de interdicto personali & aliis, quæ pro effectu suo habent aliquam prohibitionem, interdici nequeunt, utpote incapaces; secus: quoad Ecclesiasticam sepulturam; id, quod etiam procedit de jam defunctis; quia non amplius subsunt potestati Ecclesiæ.

2155 His adde, interdictum, quod est censura, non tolli, nisi absolute ex n. 1820. &c. quando autem est pura poena, cessare elapso termino præfixi temporis; aliàs non tolli, nisi legitima dispensatione. Si autem quaras, à quò possit auferri interdictum, quod indiget auferri ab aliquo? R. 1. si latum sit, ut censura, ab homine in aliquem nominatim, auferri debere à Latore, vel ejus Superiore aut Successore; ratio est ex n. 2027. & seq. interdictum autem locale, & generale personale latum ut censuram, generaliter à jure, vel ab homine, quatenus non reservatur, posse tolli ab Ordinario, ex c. *Nuper*, 29. de sent. excom. V. dicta an. 1819. de reliquis etiam discurre, ut ibi; quæ tamen intellige de interdictis, quæ sacramentaliter tolli possunt; non verò de iis, quæ secus, ut sunt localia; locus enim sacramentaliter absolvi non potest, sicut nec civitas; ubi tamen nota, hoc interdictum, quod diximus auferri posse ab Ordinario, non posse auferri à Parocho, vel Confessario ordinario juxta Hurtado de interdict. diffic. 16. (nisi sit solum particulare personale) quia interdictum personale particulare adjunctum generali locali non impedit absolutionem à peccatis, ex c. *Alma Mater*.

2156 Interdictum, quod est pura poena, sive à jure, sive ab homine, generaliter latum auferri non potest, nisi à potente dispensare in eo jure, quando latum est à jure; & à Papa, quando latum est ab homine, seu jure; Judex enim inferior dispensare non potest in ulla poena juris; nec in alia pura poena lata per sententiam etiam ab ipso; nam hæc potestas non est in ipso, etiam respectu poenæ à se latæ; nec ei conceditur ex eo, quòd non reserveretur, nisi ad absolutionem, quæ debetur bene disposito; sic Hurtado cit.

2157 Not. 2. solum interdictum generale auferri non posse ad cautelam, ex c. *presenti*, 10. de sent. excom. in 6. ibi: presentigenerali declaramus edicto, *beneficium relaxa-*

tionis ad cautelam, quoad interdicti sententias in civitates, castra, vel qualibet alia loca, sive terras aliquas generaliter promulgatas, locum aliquatenus non habere: potest tamen etiam hoc tolli ad tempus ab eo, qui potest totaliter auferre; aut etiam suspendi, suspendendo scilicet causam, seu sententiam.

ARTICULUS VII.

Quæ interdicta sint jure lata?

R Esp. ipso facto interdiciuntur primo 2158 Universitates, seu Collegia, quæ locum habitationis concedunt alienigenis usurariis, per c. 1. de usur. in 6. secundo si concedant represalia, seu pignorationes, quibus unus pro alio gravatur contra personas Ecclesiasticas, vel eorum bona, nisi revocaverint intra mensem c. *unico*, de injuriis in 6. tertio Universitates, & Capitula, quæ à sententia Papæ appellant ad Concilium generale, ex Bulla Coenæ; quarto Universitates, quæ sine licentia Papæ tributum exigunt ab Ecclesiasticis, c. *quanquam*, 4. decensib. in 6. ibi: *cum igitur Ecclesia, Ecclesiasticæque persona, ac res ipsarum, non solum jure humano, quin imò & divino, à secularium personarum exactionibus sint immunes.* Qui verò contra fecerint, si personæ fuerint singulares, excommunicationis: si autem Collegium, vel Universitas civitatis, castri, seu loci alterius cujuscunque, *ipsa civitas, castrum, vel locus interdicti sententias ipso facto incurrant:* nec ab excommunicatione hujusmodi absolutionem, vel interdicti relaxationem obtineant, donec exacta plenariè restituerint, & de transgressione satisfecerint competenter.

Quinto interdiciuntur ipso facto Capi- 2159 tula, quæ sede vacante intra annum concedunt dimissorias ad Ordines non arctato ad id ratione beneficii. Trid. Sess. 7. de reform. c. 10. Sexto, quæ, non servatâ solemnitate præscriptâ præsumunt aliquam censuram ferre, ex c. 1. de sent. excom. in 6. Si autem excommunicant sine monitione competenti, solum interdiciuntur per unum mensem ab ingressu Ecclesiæ, c. *Sacerd*, 48. de sent. excom. & in c. præcit. Septimo ab ingressu Ecclesiæ, donec restituant, interdiciuntur Episcopi & Superiores, usurpantes sibi bona Ecclesiarum, aut beneficiorum, c. *presenti*, 9. de offic. Ordin. in 6.

Octa-

Octavo similiter interdicuntur, donec ei, cujus sententiam violârunt, satisfaciant, omnes etiam exempti, qui scienter celebrant, aut celebrari faciunt divina officia in loco interdicto, aut excommunicatos, vel interdictos non toleratos ad divina officia, Sacramenta, vel Ecclesiasticam sepulturam admittunt, c. 8. *Episcoporum*, de privileg. in 6.

2160 Nonò interdicuntur ab ingressu Ecclesiæ, si non restituant intra mensem in duplum Episcopi, qui inter visitandum aliquid eis prohibitum acceperunt ex c. r. de Censib. in 6. & c. *exigit*, 2. eod. Decimò interdicuntur Laici conferentes Episcopatum, vel Abbatiam, & recipientes ab illis, donec dignitas deferatur, c. *si quis deinceps*, 16. q. 7. Reliqua interdicta localia videri possunt apud Suarez D. 37. quia post extravagantem *ad evitanda scandala*, non obligant ante denuntiationem à Iudice factam.

ARTICULUS VIII.

Quid possint Regulares tempore interdicti?

2161 **R**esp. Plura esse privilegia Regularibus concessa, quibus à lege interdicti eximuntur. Primum habetur in c. *Ut privilegia*, 24. §. *illud etiam*, de Privileg. ubi Bonifacius VIII. primum refert, quæ Sedes Apostolica Regularibus indulgit, nimirum, ut his, qui Fraternitatem eorum assumpserint, si forsitan Ecclesiæ, ad quas pertinent, à divinis officiis fuerint interdictæ, ipsosque mori contigerit, sepultura Ecclesiastica non negetur, nisi excommunicati, vel nominati fuerint interdicti. Suos quoque Confratres, quos Ecclesiarum Prælati apud Ecclesias suas non permiserint sepeliri, nisi excommunicati, vel interdicti fuerint nominatim, ipsi ad Ecclesias suas deferant tumulandos: & postmodum declarat, qualiter hoc privilegium intelligendum sit, dicens: hoc autem de illis Confratribus intelligimus, vel qui adhuc manentes in sæculo eorum ordini sunt oblati, mutato habitu sæculari, vel eis, qui bona sua dederant inter vivos, retento sibi (quam diu in hoc sæculo vixerint) usufructu, qui tamen sepeliantur apud ipsorum regularium, vel aliorum non interdictas Ecclesias, in quibus elegerint sepulturam, ne si de quibuslibet ipsorum fraternitatem assumptibus fuerit intellectum, pro duobus, aut tribus denariis annuatim sibi collatis, dissolvatur pariter, & vilescat Eccle-

siastica disciplina: certam tamen & ipsi remissionem obtineant ab Apostolica sibi Se. de concessam.

Subjungit: illud etiam, quod hujusmodi regularibus est indultum, ut si qui fratrum suorum, qui ab eis missi fuerint ad recipiendas fraternitates sive collectas in quamlibet civitatem, castellum, vel vicum advenerint, & fortè locus ille à divinis officiis sit interdictus, in eorum iucundo adventu semel in anno aperiatur Ecclesiæ: ut exclusis excommunicatis, divina ibidem officia celebrentur: sic intelligi volumus, quod in eadem civitate, aut castro, aut villa una tantum Ecclesia ejusdem ordinis fratribus semel (ut dictum est) aperiatur in anno: quia licet pluraliter dictum sit, quod in eorum iucundo adventu Ecclesiæ aperiatur, non tamen ad Ecclesias ejusdem loci divisim, sed prædictorum locorum conjunctim sano referendum est intellectum: ne si hoc modo singulas ejusdem loci visitarent Ecclesias, nimirum vilipendi contingeret sententiam interdicti. Qui verò contra declarationes prædictas quidquam sibi usurpare præsumperint, gravi subiaceant ultioni.

Circa hoc privilegium Regularibus concessum not. 1. id etiam per ipsam legem extendi ad Episcopos, ut expressè habetur in c. *Quod nonnullis*, 25. eod. ibi: *quod nonnullis est Religiosis indultum, in favorem provincialis officii ad Episcopos extendentes concedimus*, ut cum commune terra interdictum fuerit, excommunicatis, & interdictis exclusis, possint quandoque jamis clausis, suppressâ voce, & non pulsatis campanis divina celebrare officia: *Nisi hoc ipsum eis expressè fuerit interdictum.*

Not. 2. hoc privilegium non esse concessum quibuscunque Regularibus, & lege disponente Episcopis, ut procedat etiam de ipsis, qui causam dederunt interdicto, ut apertè declarat Pontifex in cit. c. *Quod nonnullis*, ibi: *verum hoc illis concedimus, qui causam aliquam non præstitierint interdicto nec quicquam (doli vel) fraudis ingesserint tale compendium ad iniquum dispendium pertrahentes. Tales enim sunt personaliter interdicti, licet interdictum eorum causâ latum sit generaliter etiam locale, arg. c. si sententia, 16. de sent. excom. in 6. at personaliter interdicti, spectato jure communi, non possunt celebrare, aut interesse divinis per c. *sin. S. adju-**

imus, in 6. ibi: sed interdictis admissis, sic tamen, quod illi, propter quorum excessum interdictum huiusmodi est prolatum, altari nullatenus appropinquent. id quod etiam dicitur in c. Licet 1. eod. in 6.

2165 Not. 3. Privilegiatis, ut tempore interdicti possint celebrare divina, clausis Ecclesiis, per hoc non concedi, quod possint alios etiam extraneos admittere, nisi super hoc specialiter privilegiati sint; 2. si persona particularis privilegiata sit, ut submissa voce divina celebrare possit tempore interdicti, vel audire divina, ejus familiares domesticos ad eadem licite admitti; non sic autem in familiaribus alicujus Conventus, seu Collegii, nisi & illi privilegiati sint, ut expressè definitum est in c. Licet, 11. de privileg. in 6.

2166 Nota 4. quando propter aliquorum delictum, qui alias facile corrigi non possunt, fertur generale interdictum locale, etiam reliquos ad id de jure observandum teneri, licet illi, quorum causa latum est, illud non observent; nam horum excessus non dat aliis, nec dare potest licentiam delinquendi, ut dicitur in c. Petistis, 20. de privileg. Nam, cum Episcopus, & Capitulum Tripolitanum resolvi petissent, utrum, cum propter Hospitalarios vel Templarios civitas illorum generali supponitur interdictio eisdem non servantibus, ipsi illud teneantur observare? respondit Pontifex Innocentius III. quod *illorum excessus, vobis non præbet licentiam excedendi*. Sed si præfati Hospitalarii vel Templarii privilegiorum suorum fines excesserint, violando temerè interdictum, quod pro eis fuerat promulgatum: ne videantur de aliorum fletu ridere, vos in poenam præsumptionis eorum, quamdiu ipsi violaverint interdictum, de nostra licentia celebretis.

2167 Not. autem 5. interdictum, de quo in c. Petistis, fuisse latum ad instantiam, & favorem Templariorum, & ideo, cum hi ipsi non observarent illud, etiam Episcopo & Capitulo indultum esse Papali gratiâ, ut ipsi clam celebrare possent; cujus rationem dat Pirhing de privileg. n. 81. quod alii servare non teneantur interdictum, positum in favorem aliorum, quod hi ipsi non observant; secus, si in poenam, & sic puniti transgrediantur.

2168 Alterum privilegium habetur quoad sepulturam Ecclesiasticam in eod. c. Ut privilegia, cujus verba dedimus supr. n. 2161. Tom. V.

unde constare poterit, quibus & pro quibus hoc indultum sit. Ubi tamen not. quando dicitur, Fratribus eorum Regularium concedi, ut, nisi sint excommunicati, vel nominatim interdicti, non negetur Ecclesiastica sepultura in Ecclesiis, ad quas pertinent, seu quarum Parochiani sunt, intelligendum esse, licet interdictæ sint, si morientes nullam sibi elegerunt sepulturam; nec etiam habeant propriam, nimirum talem, in qua majores eorum sepeliri consueverunt: quo casu etiam in hac, quantumvis interdicta sepeliri possunt, & debent, non electa alia. Quod si Prælati dictarum Ecclesiarum eorum cadavera non permiserint ibi sepeliri, vi ejusdem privilegii dictis Regularibus concessum ad suas Ecclesias deferre, ac ibidem tumulari, modo illi Fratres non sint excommunicati, vel nominatim interdicti. Ita textus hujus c. in n. jam cit. Ex hoc autem, quod ejusmodi oblato gaudeant privilegio Religionis suæ quoad sepulturam Ecclesiasticam, non licet inferre idem de privilegio exemptionis, ut supra diximus.

Præter hæc not. 1. licet Regulares 2169 personaliter interdicti possint à Papa, & Prælati suis Regularibus, non autem ab Episcopis, nec Legatis, nisi sint à latere, vel horum literæ faciant expressam de hoc mentionem (ut habetur ex privileg. Clementis IV. apud Pellizarium in Manual. regul. tom. 2. tr. 7. c. 4. q. 3.) hoc tamen limitari, ut non procedat, si habeant beneficium sub tali Episcopo; quibus adde, Prælatos Regulares posse solum personaliter interdicta ferre, non localia; Sic Pellizarius cit. n. 5. Quando autem Episcopus interdicat specialiter Ecclesias alicujus urbis, non intelliguntur Ecclesiæ Regularium exemptæ. Nam Tridentinum (quod attulimus in præmissis) loquitur solum de interdicto *locali generali*; sic Pellizarius cit.

Not. 2. Prælatos Regulares non sub- 2170 jacere interdicto generali personali, à se lato contra communitatem sibi subditam. Nemo enim directe potest in se censuram ferre; ac in interdicto generali personali *contra Viros Religiosos*, non comprehendi moniales; non enim sunt *viri*; in lato autem *contra Religiosos*, comprehendi vult eas Pellizarius q. 12. verum illæ non sunt *Religiosi*, & res poenalis est, consequenter odiosa, & interpretationis strictæ.

Ppp

Not.

2171 Not. 3. Regulares transeuntes per loca interdicta, teneri ibi servare interdictum, quamdiu ibi commorantur, si interdictum latum sit locale generale; secus, si sit generale personale. Nam interdictum locale quodammodo inhaeret loco; non autem personale. Hinc legitime interdicto personaliter aliquo monasterio Regularium, non subjacent huic interdicto Religiosi sibi hospites; bene tamen Novitii ibi commorantes. Hi enim sunt pars illius communitatis, non autem illi; si autem Regulares fiant pars communitatis prius interdictæ, subjiciuntur & ipsi ei interdicto; si verò desinant esse pars communitatis prius interdictæ, desinunt etiam esse interdicti, nisi sint ex iis, qui illi interdicto dederunt causam, ut diximus supr.

2172 Not. 4. Regulares interdictos posse administrare Sacramentum poenitentiae, & recipere, ex jure novo in c. *Alma Mater*, de sent. excom. in 6. quod intellige tempore interdicti localis, tam generalis, quam specialis, & personalis generalis; idque cum hac limitatione, ut persona interdicta non sit etiam excommunicata, aut interdicta specialiter. 2. Ut non dederit culpabilem causam interdicto. Sed de his plura jam dicta sunt in his, quæ præmissimus.

PARS V.

De irregularitate in communi.

2173 **S**ayrus l. 6. de Censur. c. 1. n. 16. multas irregularitatis definitiones affert; & ante alias, tanquam communem approbat hanc: *Irregularitas est canonicum impedimentum ex facto, vel defectu proveniens, quo quis ad Ecclesiasticos Ordines promoveri, & jam promotus in iisdem ministrare prohibetur.* Cum hac ferè coincidit definitio, quam affert Suarez D. 40. de Censur. S. 1. *Est inhabilitas, seu impedimentum canonicum, ex se directè, ac primariò impediens acceptionem Ordinum Ecclesiasticorum, & consequenter etiam usum eorum.* Loco generis ponitur *inhabilitas*, & non *pæna*; quia non omnis irregularitas pæna est. Additur, seu impedimentum *canonicum*, quia irregularitas humano jure, non civili, sed Ecclesiastico introducta est. Unde non baptizatus, & femina irregulares non sunt; quia illorum inhabilitas à jure divino, & non canonico orta est.

2174 In data definitione particula (*ex se di-*

rectè, ac primariò impediens) distinguit irregularitatem à censuris. Quia *excommunicatio* privat ex se communicatione fidelium; *interdictum*, auditione divinorum officiorum, & *suspensio* muneribus sacris. Accedit, quòd suspensio solum respiciat actus, eorumque usum prohibeat; irregularitas verò, quantum est ex se, ipsam capacitatem Ordinum aufert. Imò particula *Ordinum Ecclesiasticorum* includit non solum sacramentales Ordines, sed etiam primam tonsuram, quam suspensio non impedit, sed supponit. Particula *ex se* etiam posita est ad occurrendum difficultati de Sacerdote, qui irregularis sit post omnes Ordines susceptos. Quia irregularitas ex se habet vim impediendi susceptionem Ordinum, ita tamen, ut si subiectum sit incapax susceptionis futuræ, quia jam suscepit, saltem impediatur Ordinum usum, sicut in matrimonio affinitas in primo, & secundo gradu per fornicationem contracta ex se dirimit matrimonium, at superveniens matrimonio solum impedit ejus usum. Irregularitatis effectus latè exponit Suarez D. 40. S. 2.

ARTICULUS I.

Quotuplex sit irregularitas

Angelus V. *Irregularitas* 1. & Majorius 217 l. 1. de irreg. c. 3. multas enumerant irregularitatis species sine ullo ordine; Sayrus de Censur. l. 6. c. 1. n. 27. omnes irregularitates reducit ad duo capita, ita ut quædam sint, quæ contrahuntur *ex delicto*, & dicuntur contrahi ex facto proprio; alii breviter, & dilucidè dividunt irregularitatem in eam, quæ contrahitur sine ullo proprio actu ob aliquem corporis, aut natalium defectum, sic sunt irregulares cæci, & illegitimi: ac in eam, quæ contrahitur ob aliquem actum proprium; quæ iterum subdividitur in eam, quæ fertur ob aliquam culpam eam contrahentis, v.g. patrantis homicidium, & eam, quæ incurratur sine ulla culpa, nempe ob bigamiam, defectum lenitatis, & similia. Denique alia est totalis, & alia partialis.

Totalis ab omni ordine suscipiendo, aut exercendo perpetuò excludit. *Partialis* alio nomine *secundum quid*, est, quæ non impedit omne exercitium ordinum, v.g. Sacerdos, qui amisit pollicem, manet irregularis ad celebrandum, non verò ad audiendas confessiones, & alia Sacerdotalia munera ob-eundum; & juxta Lessium l. 2. c. 34. n. 120. Dia-